

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Emigrants menors d'edat, vulnerables i sense veu

El 6 de desembre de 1914, la Sagrada Congregació Consistorial va enviar als bisbes diocesans italians una carta circular amb el títol «El dolor i les preocupacions». En ella es demanava per primera vegada que s'instituís una jornada anual de sensibilització sobre el fenomen de la migració i també per a promoure una col·lecta a favor de les obres pastorals per als emigrants italians i per a la formació dels missioners d'emigració. Com a conseqüència, el dia 21 de febrer de 1915 es va celebrar la primera Jornada Mundial de l'Emigrant i el Refugiat. Enguany arribem a la Jornada número 103.

El tema escollit pel papa Francesc és: «Emigrants menors d'edat, vulnerables i sense veu». El Sant Pare vol focalitzar l'atenció en els més petits, especialment els qui estan sols i es troben desprotegits perquè són menors, estrangers i indefensos; perquè se'ls força a viure lluny de la seva terra natal i perquè estan separats de l'afecte de la família. Perquè «molt sovint, els infants arriben sols als països de destinació i no essent capaços de fer sentir la seva pròpia veu es tornen fàcilment víctimes de greus violacions dels drets humans». La migració és un fenomen mundial que no afecta només a persones que busquen treball o unes millors condicions de vida sinó també a persones que fugen de veritables tragèdies humanes.

Els infants són els qui més sofreixen les conseqüències de l'emigració, gairebé sempre causada per la violència, la misèria i les condicions ambientals, factors als que cal afegir la globalització en els seus aspectes negatius: La cursa desenfrenada cap a un enriquiment ràpid i fàcil porta amb ella també l'augment de lacres terribles com el tràfic d'infants, l'explotació i l'abús de menors

i, en general, la privació dels drets propis de la infància.

El Papa proposa tres línies de força per a respondre a aquesta realitat. En primer lloc, ser conscients que aquest fenomen forma part de la història de la salvació, és un signe dels temps que cal analitzar per a centrar-nos en la protecció, la integració i la recerca de solucions estables. En segon lloc és necessari treballar per a la integració dels infants i els joves emigrants i també cal que s'adoptin procediments i plans de cooperació adequats, acordats entre els països d'origen i els d'acollida. En darrer lloc, cal buscar i adoptar solucions permanents.

Es tracta d'un fenomen cada vegada més greu i complex que s'ha d'afrontar des de

l'arrel. Les guerres, la violació dels drets humans, la corrupció, la pobresa, els desequilibris i desastres ambientals són part de les causes del problema. Els països d'origen han de fer front a les causes que provoquen l'emigració amb la col·laboració de tota la comunitat internacional per a posar fi als conflictes i a la violència que obliguen les persones a fugir.

D'altra banda és necessari que es projectin programes adequats per a les zones afectades per la inestabilitat i per les injustícies més greus, perquè es garanteixi a tothom l'accés a un desenvolupament autèntic que promogui el bé dels nens i les nenes, esperança de la humanitat. No oblidem que un dels punts de l'examen final de la nostra vida es refereix a l'acollida que dispensem al foraster (Mt 25,35).

ENTREVISTA

Casal integrador

EULÀLIA PAGÈS

El Casal «al vent», de la parròquia de la Mare de Déu de Bellvitge, atén un centenar d'infants durant l'estiu en colònies, casal i rutes, i una cinquantena més en l'esplai, cada dissabte; també ofereix un reforç educatiu i l'Underground Bellvitge, un projecte d'oci alternatiu nocturn per a joves del barri, de 15 a 20 anys. L'Eulàlia Pagès és la coordinadora d'infància del Casal, que forma part de la Fundació La Vinya, entitat adherida a la Xarxa de Centres Socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés.

Quin és el vostre objectiu?

Donar resposta a les necessitats educatives que manifesten els infants i les famílies en situació de vulnerabilitat social, i treballar a través del joc i de les sortides dels caps de setmana, a l'estiu i a la natura.

Com transmeteu els valors cristians i humans?

El treball del transcendent és un dels pilars del nostre ideari, que està inspirat en el model de Jesús. Intentem recalcar molt el treball de grup, el fet de compartir, socialitzar-se, agrair..., i que tot l'equip tingui una mirada contemplativa de la realitat. Integrem molts voluntaris a les nostres activitats, ja que són ells els que mouen el dia a dia, entenent que el servei és un pas més de la nostra acció.

La vostra feina educativa té un gran valor social. Us sentiu recompensats?

Tot l'equip sentim que treballar amb infants és una gran sort i un privilegi. Aprenem moltes coses dels nostres companys, de fer les coses amb esperit de servei i d'aquesta mirada contemplativa de la realitat. Fer comunitat amb infants i famílies que tenen realitats diferents a les nostres, per a l'equip d'educadors, és un valor afegit. Creiem que el lleure ha de ser un dret per a tots els infants i accessible per a tothom.

Òscar Bardají i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Unes barres de pa

Una religiosa amb una llarga experiència de treball en el tercer món col·labora ara, de retorn a la terra d'origen, amb una entitat que ajuda persones sense sostre. Les acullen unes hores al dia, els ofereixen senzills serveis —higiene personal, roba neta, alguna cosa per menjar si ho necessiten, assessoria jurídica quan convé, lloc per estar-s'hi, descansar i relacionar-se... — i estableixen una relació personal que dignifica la persona, que sovint ajuda a millorar l'autoestima. Escolten, comparteixen, ajuden a reflexionar. No hi ha pressa. La decisió sempre és de la persona afectada. Estimar el proïsme i saber descobrir la presència de Déu i la possibilitat d'exercitar el manament de l'amor. Estimar l'altre i, en ell, estimar Déu. «Us dono un manament nou, que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat» (Jn 13,34).

Una tarda qualsevol, un cop obert el centre, un musulmà s'apropa a l'entitat amb una bossa amb alguns pans. S'adreça a la religiosa, es presenta com a veí i li diu: «He vist que ajudeu persones que ho necessiten i he pensat portar-te aquests pans que acabo

de fer. Et prego que em permetis compartir-los amb aquests germans necessitats». Deixa la bossa i marxa amb la mateixa discreció que ha arribat. «Quin d'aquests tres et sembla que es va comportar com a proïsme de l'home que va caure en mans dels bandolers? [...] El qui el va tractar amb amor [...] Vés, i tu fes igual» (Lc 10,36-37).

La religiosa, constatant la presència de molts musulmans al barri, em comenta: «l pensar que sovint malpensem dels nostres veïns. Avui, aquest home m'ha donat una lliçó a mi i a tots els que els explicaré el fet». Compartir el pa de cada dia, el fruit del treball de les persones, primícia de la terra en els relats bíblics. Ajudar el proïsme a restaurar les forces perdudes, una pràctica del bé, ben desinteressada. «Veí una gran gentada, se'n compadí [...] Doneu-los menjar vosaltres mateixos [...] Tots en van menjar i quedaren saciats» (Mt 14,14.16.20). Un gest senzill el del veí, carregat de sentit, de resposta d'un fill de Déu. Un testimoni d'amor de l'entitat, motivadora de respostes, generadora d'estimació i de generositat.

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

La grandeza de la humildad

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

Al acercarse la Navidad, el Papa nos invitó a contemplar el pesebre hecho en cada hogar, que «en su simplicidad transmite la esperanza».

Hemos visto como el Señor se nos acerca. «Dios se despoja de su divinidad y se acerca a su pueblo, manifestando su fidelidad y ofreciendo a la humanidad la vida eterna.»

La grandeza de la humildad la hemos contemplado en los pobres y los sencillos: María, en una gruta de un pueblo insignificante, dio a luz al Redentor. José, el hombre justo, confía en la palabra del Señor; junto a ellos, los pastores, los pobres y sencillos.

Con los ángeles hemos cantado la grandeza de Dios; la Epifanía, mani-

festación del Señor a todas las gentes, nos ha llenado de gozo. Los cielos abiertos nos han manifestado el amor de la Trinidad: el Espíritu de Dios sobre Jesucristo y la voz del Padre: «Este es mi Hijo muy querido, en quien tengo puesta toda mi predilección» (Mt 3,16-17).

En la sencillez de nuestra vida de cada día, seamos testigos humildes y alegres. «Jesús, entrando en el mundo, nos da fuerza para caminar con él hacia la plenitud de la vida y vivir el presente de un modo nuevo.»

Como los magos, entreguemos el don de lo mejor de nosotros mismos. Que nuestra vida sea un canto de alabanza.

Lectures missa diària i santoral

16. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [He 5,1-10 / Sl 109 / Mc 2,18-22]. Sant Marcel I, papa (romà, 308-309) i mr.; sant Fulgenci d'Ècija (†630), bisbe; santa Priscil·la (s. I), matrona romana; sant Berard, prev. franciscà i mr.

17. □ Dimarts [He 6,10-20 / Sl 110 / Mc 2,23-28]. Sant Antoni el Gran (†356), abat, d'Egipte, patró dels qui tracten amb bestiar, i també de Menorca. Santa Leonil·la, mr.; santa Rosalina de Vilanova, vg. cartoixana.

18. ■ Dimecres [He 7,1-3.15-17 / Sl 109 / Mc 3,1-6]. Sant Volusità, bisbe; santa Prisca, mr. romana; santa Margarida d'Hongria, vg. dominicana; santa Vicenta-Maria López Vicuña, vg.; sant Jaume Hilari Barbal, rel. La Salle i mr.

19. ■ Dijous [He 7,25-8,6 / Sl 39 / Mc 3,7-12]. Santa Agnès (s. III-IV), vg. i mr. romana (festa litúrgica a Catalunya). Sant Canut (†1086), rei de Dinamarca; sants Màrius i Marta, i els seus fills Audifac i Àbac, mrs. (s. III); sants Gumersind, prev., i Servideu, monjo, mrs.; santes Pia i Germana, mrs.; beat Marcel Spínola, bisbe de Sevilla, cardenal. Beats Jaume de Sales, prev., i Guillem Sautemouche, rel., Melcior Grodecz i Esteve Pongracz, prev., Ignasi d'Azevedo, prev., i companys, jesuïtes i mrs.

20. ■ Divendres [He 8,6-13 / Sl 84 / Mc 3,13-19]. Sant Fabià, papa (romà, 236-250) i mr.; Sant Sebastià, tribú romà mr. (303), patró de ciutat de Mallorca.

21. ■ Dissabte [He 10,32-36 / Sl 33 / Jn 17,11b-19]. Sant Fructuós (o Fruitós), bisbe de Tarragona, i els seus diaques Auguri i Eulogi, màrtirs (259). Santa Agnès (al calendari romà); beata Josepa-Maria de Santa Agnès, verge agustina, de Benigànim.

22. ■ † Diumenge vinent, III de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Is 9,1-4 / Sl 26 / 1Co 1,10-13.17 / Mt 4,12-23 (o bé: 4,12-17)]. Sant Vicenç (Vicent), diaca de Saragossa i mr. a València, nat a Osca (s. III-IV). Sant Anastasi, monjo persa i mr.; sant Gaudenci, bisbe; beata Laura Vicuña, vg. salesiana.

DIUMENGE II DE DURANT L'ANY

COMENTARI

P. JAUME SIDERA
claretia**Lectura del llibre d'Isaïes** (Is 49,3.5-6)

El Senyor em digué: «Ets el meu servent, Israel, estic orgullós de tu». El Senyor m'ha format des del si de la mare perquè fos el seu servent i fes tornar el poble de Jacob, li reunís el poble d'Israel; m'he sentit honorat davant el Senyor, i el meu Déu ha estat la meva glòria; però ara ell em diu: «És massa poc que siguis el meu servent per a restablir les tribus de Jacob i fer tornar els supervivents d'Israel; t'he fet llum de tots els pobles perquè la meva salvació arribi d'un cap a l'altre de la terra.»

Salm responsorial (39)

R. *Aquí em teniu: Déu meu, vull fer la vostra voluntat.*

Tenia posada l'esperança en el Senyor, / i ell, inclinant-se cap a mi, / ha inspirat als meus llavis un càntic nou, / un himne de lloança al nostre Déu. R.

Però vós no voleu oblacions ni sacrificis, / i m'heu parlat a cau d'orella; / no exigiu l'holocaust ni l'expiació. R.

Per això us dic: «Aquí em teniu: / com està escrit de mi en el llibre, / Déu meu, vull fer la vostra voluntat, / guardo la vostra llei al fons del cor». R.

Anuncio amb goig la salvació / davant el poble en dia de gran festa. / No puc deixar d'anunciar-la; / ho sabeu prou, Senyor. R.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 1,1-3)

Pau, que per voler de Déu ha estat cridat a ser apòstol de Jesucrist, i el seu germà Sòstenes, a la comunitat de Déu que és a Corint, als santificats en Jesucrist, cridats a ser-li consagrats, en unió amb tots els qui pertot arreu invoquen el nom de Jesucrist, el nostre Senyor i el d'ells.

Us desitjo la gràcia i la pau de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Joan (Jn 1,29-34)

En aquell temps, Joan veié que Jesús venia i digué: «Mireu l'anyell de Déu, que pren damunt seu el pecat del món. És aquell de qui jo deia: Després de mi ve un home que m'ha passat davant, perquè, abans que jo, ell ja existia. Jo no sabia qui era, però vaig venir a batejar amb aigua perquè ell es manifestés a Israel.»

Després Joan testificà: «He vist que l'Esperit baixava del cel com un colom i es posava damunt d'ell. Jo no sabia qui era, però el qui m'envià a batejar amb aigua em digué: "Aquell sobre el qual veuràs que l'Esperit baixa i es posa, és el qui bateja amb l'Esperit Sant". Jo ho he vist, i dono testimoni que aquest és el Fill de Déu.»

Lectura del libro de Isaías (Is 49,3.5-6)

Me dijo el Señor: «Tú eres mi siervo, Israel, por medio de ti me glorificaré». Y ahora dice el Señor, el que me formó desde el vientre como siervo suyo, para que le devolviese a Jacob, para que le reuniera a Israel; he sido glorificado a los ojos de Dios. Y mi Dios era mi fuerza: «Es poco que seas mi siervo para restablecer las tribus de Jacob y traer de vuelta a los supervivientes de Israel. Te hago luz de las naciones, para que mi salvación alcance hasta el confín de la tierra».

Salmo responsorial (39)

R. *Aquí estoy, Señor, para hacer tu voluntad.*

Yo esperaba con ansia al Señor; / él se inclinó y escuchó mi grito. / Me puso en la boca un cántico nuevo, / un himno a nuestro Dios. R.

Tú no quieres sacrificios ni ofrendas, / y, en cambio, me abriste el oído; / no pides holocaustos ni sacrificios expiatorios; / entonces yo digo: «Aquí estoy». R.

«—Como está escrito en mi libro— / para hacer tu voluntad. / Dios mío, lo quiero, y llevo tu ley en las entrañas». R.

He proclamado tu justicia / ante la gran asamblea; / no he cerrado los labios, Señor, tú lo sabes. R.

Comienzo de la primera carta del apóstol san Pablo a los Corintios (1Cor 1,1-3)

Pablo, llamado a ser apóstol de Jesucristo por voluntad de Dios, y Sòstenes, nuestro hermano, a la Iglesia de Dios que está en Corinto, a los santificados por Jesucristo, llamados santos con todos los que en cualquier lugar invocan el nombre de nuestro Señor Jesucristo, Señor de ellos y nuestro: A vosotros, gracia y paz de parte de Dios nuestro Padre y del Señor Jesucristo.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Juan (Jn 1,29-34)

En aquel tiempo, al ver Juan a Jesús que venía hacia él, exclamó: «Este es el Cordero de Dios, que quita el pecado del mundo. Este es aquel de quien yo dije: "Tras de mí viene un hombre que está por delante de mí, porque existía antes que yo". Yo no lo conocía, pero he salido a bautizar con agua, para que sea manifestado a Israel.»

Y Juan dio testimonio diciendo: «He contemplado al Espíritu que bajaba del cielo como una paloma, y se posó sobre él. Yo no lo conocía, pero el que me envió a bautizar con agua me dijo: "Aquél sobre quien veas bajar el Espíritu y posarse sobre él, ese es el que bautiza con Espíritu Santo". Y yo lo he visto y he dado testimonio de que este es el Hijo de Dios.»

És el nostre company de camí

És bonica i ben actual la salutació de Pau i Sòstenes als cristians de Corint: feien una comunitat jove, d'una gran vitalitat, inquieta, amb ganes de progressar i de ser fidels a la seva vocació cristiana, desitjosos de ser llevats i llum enmig d'una massa immensa de ciutadans, passavolants, comerciants i esclaus que no coneixien Déu. La vivència de la seva fe s'encomanava de mica en mica a tot el veïnat. Pau i Sòstenes els desitgen l'amor, la tendresa, el somriure del Pare, i la pau de Jesús, el Crist i Senyor.

D'aquest Crist Senyor en donava testimoni un gran creient: Joan Baptista. Deia: Mireu-lo! És l'anyell de Déu, que es carrega i destrueix el pecat del món.

L'Anyell evoca el xai que cada any sacrificaven els jueus per Pasqua, actualitzant l'alliberament de l'esclavatge d'Egipte.

Evoca també la figura del Servent de Déu que carrega les conseqüències del pecat del món: l'estructura de poder, de mentida, d'ambició que deshumanitza i desfà el projecte de Déu sobre l'home. I salva el poble oferint-se ell perquè, en la seva pobresa, no té res més per oferir.

Pot fer tot això perquè té la plenitud de l'Esperit que reposa sobre ell, l'ungeix, l'envia i l'acompanya arreu. Un Esperit que comunica després a tots nosaltres perquè continuem la seva obra.

És el Fill de Déu que ja existia abans que el món fos món i que il·lumina tots els pobles perquè tots assoleixin per ell la condició de fills. Aquesta immensa grandesa de Jesús, Anyell de Déu, ple de l'Esperit, Fill de Déu, l'hem trobada en l'infant xamós de Betlem, en l'adolescent a Natzaret i quan, ja fet un home fet i pastat, predicava el regne de Déu i moria a la creu, i un cop ressuscitat se'ns fa company i aliment de camí en l'Eucaristia.

No estem pas sols, estem units a la immensa multitud que arreu del món invoca el Nom de Jesucrist.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Dimarts 17, a les 10 h. Reunió de rectors i formadors de Seminari de Catalunya i Balears, a Barcelona; **a les 12 h:** Reunió de delegats de Pastoral Vocacional de Catalunya i Balears, a Barcelona.

Dijous 19, a les 11 h. Formació de preveres joves; **a les 19 h:** Consell Diocesà d'Assumptes Econòmics.

Diumenge 22, a les 11 h. Missa de festa patronal a la parròquia de Sant Vicenç de Mollet.

12 de la nit presidí la Missa del Gall a la Catedral.

Celebració de Sant Esteve a Granollers. El dia 26 de desembre, Mons. Saiz Meneses presidí la celebració de l'Eucaristia a la parròquia de Sant Esteve de Granollers en la seva festa titular. Concelebraren Mons. Jaume Traserra, bisbe emèrit de Solsona, i Mn. Josep Monfort, vicari episcopal i rector de la parròquia, amb d'altres preveres. Hi assistí el Sr. Mayoral, alcalde de Granollers. En acabar, el Sr. Bisbe acompanyat pel Sr. Alcalde visitaren l'exposició «50 anys del retaule de Sant Esteve de Granollers» a la Sala d'Arqueologia de la Casa parroquial.

Santa Maria de Caldes de Montbui. Dissabte 19 de novembre. Mons. Salvador Cristau. Parròquia de Santa Maria de Caldes de Montbui. 8 joves.

Sant Cristòfor de Terrassa. Dissabte 26 de novembre. Mons. Saiz Meneses. Parròquia de Sant Cristòfor de Terrassa. 5 joves i 5 adults.

Notícies

Missa de Nadal. El diumenge 25 de desembre, Mons. Saiz Meneses va presidir la celebració de la Solemnitat del Nadal a les 12 h a la Catedral i, en acabar, impartí la Benedicció Apostòlica. El dia anterior Mons. Salvador Cristau, bisbe auxiliar, celebrà la Missa a les 17 h en el centre penitenciari de Quatre Camins a la Roca del Vallès i a les

Confirmacions

Santíssima Trinitat de Sabadell. Dissabte 19 de novembre. Mons. Saiz Meneses. Parròquia de la Santíssima Trinitat de Sabadell. 5 joves.

Agenda

Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians

- **Pregària ecumènica.** Dimecres 18 a les 19.30 h. Lloc: Església Betel (c/ Colom) de Rubí.
- **Pregària Unida.** Divendres 20 de gener, a les 21 h. Lloc: Església Evangèlica Unida (Terrassa). Predica Mn. Joan Lázaro, rector de Sant Cristòfor de Terrassa.

- **Conferència.** P. Héctor Vall, SJ, «L'espiritualitat de Martí Luter». Dissabte 21, a les 17.30 h. Lloc: Sala Capitular de la Catedral, organitzada pel Grup Avant de la Federació de Cristians.

- **Vespres ecumèniques.** Dimecres 25 de gener, a les 19 h, a la Catedral del Sant Esperit. Presidides pel Sr. Bisbe.

D'altres activitats:

Conferència. «El retaule de Sant Esteve i l'obra escultòrica de Sebastià Badia», a càrrec de Bernat Puigdollers, historiador d'art. Dijous 19 a les 20.30 h. Lloc: Sala d'actes de la parròquia de Sant Esteve de Granollers.

Exercicis espirituals per a preveres. Dirigits pel P. Germán Arana, SJ. Del diumenge 19 de març al vespre fins al divendres 24 al dinar. Lloc: Casa de la Mare de Déu de Montserrat (Caldes de Montbui). Inscripcions: Secretaria General, tel. 937 337 120.

Renovació Carismàtica. Trobada anual de la Renovació Carismàtica de Catalunya. Dies 28 i 29 de gener, a Martí Codolar (Barcelona).

Curs de monitors d'educació afectiva i sexual. «Aprendamos a amar», a càrrec de Fundación Desarrollo y Persona, Universidad Francisco de Vitoria. Lloc: Col·legi Puresa de Maria (c/ Mercè Vilaret 21, 08174 Sant Cugat del Vallès). Dies 28-29 gener; 18-19 febrer; 11-12 març. Per a més informació: tels. 935 830 088 i 629 521 418.

REMAD MAR ADENTRO

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

Emigrantes menores de edad, vulnerables y sin voz

El 6 de diciembre de 1914, la Sagrada Congregación Consistorial envió a los obispos diocesanos italianos una carta circular titulada «El dolor y las preocupaciones». En ella, se pedía por primera vez que se instituyera una jornada anual de sensibilización sobre el fenómeno de la migración y también para promover una colecta a favor de las obras pastorales para los emigrantes italianos y para la formación de los misioneros de emigración. Como consecuencia, el 21 de febrero de 1915 se celebró la primera Jornada Mundial del Emigrante y del Refugiado. Este año llegamos a la Jornada número 103.

El tema elegido por el papa Francisco es: «Emigrantes menores de edad, vulnerables y sin voz». El Santo Padre quiere focalizar la atención en los más

pequeños, especialmente los que están solos y se encuentran desprotegidos por ser menores, extranjeros e indefensos; por ser forzados a vivir lejos de su tierra natal y por estar separados del afecto de su familia. Porque «muy a menudo, los niños llegan solos a los países de destinación y no siendo capaces de hacer escuchar la propia voz se vuelven fácilmente víctimas de graves violaciones de los derechos humanos». La migración es un fenómeno mundial que no concierne sólo a personas en busca de trabajo o de mejores condiciones de vida sino también a personas que simplemente huyen de auténticas tragedias humanas.

Los niños son quienes más sufren las consecuencias de la emigración, casi siempre causada por la violencia, la miseria y las condiciones am-

bientales, factores a los que hay que añadir la globalización en sus aspectos negativos. La carrera desenfrenada hacia un enriquecimiento rápido y fácil lleva consigo también el aumento de lacras terribles como el tráfico de niños, la explotación y el abuso de menores y, en general, la privación de los derechos propios de la niñez.

El Papa propone tres líneas de fuerza para responder a esta realidad. En primer lugar, ser conscientes de que este fenómeno forma parte de la historia de la salvación, es un signo de los tiempos que es preciso analizar para centrarse en la protección, la integración y en la búsqueda de soluciones estables. En segundo lugar, es necesario trabajar por la integración de los niños y los jóvenes

emigrantes y también que se adopten adecuados procedimientos y planes de cooperación acordados entre los países de origen y los de acogida. Por último, hay que buscar y adoptar soluciones permanentes.

Se trata de un fenómeno cada vez más grave y complejo que debe afrontarse desde la raíz. Las guerras, la violación de los derechos humanos, la corrupción, la pobreza, los desequilibrios y desastres ambientales son parte de las causas del problema. Los países de origen han de afrontar las causas que provocan la emigración con la colaboración de toda la comunidad internacional para acabar con los conflictos y la violencia que obligan a las personas a huir.

Por otra parte, es necesario que se proyecten programas adecuados para las zonas afectadas por la inestabilidad y por las más graves injusticias, para que a todos se les garantice el acceso a un desarrollo auténtico que promueva el bien de los niños y niñas, esperanza de la humanidad. No olvidemos que uno de los puntos del examen final de nuestra vida se refiere a la acogida que dispensamos al forastero (cf. Mt 25, 35).